

MAGYAR

SZÁLLODÁS ÉS VENDÉGLŐS

HOTELIER ET RESTAURATEUR DE HONGRIE • UNGARISCHER HOTELIER UND GASTWIRT

A BUDAPESTI SZÁLLODÁSOK ÉS VENDÉGLŐSÖK IPARTESTÜLETÉNEK, A MAGYAR SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK ÉS KORCSMAROSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA

Organe et propriété du Syndicat
des Hoteliers et Restaurateurs
de Budapest.SZERKESZTIK: — REDIGÉ PAR
KUTASSY LAJOS felelős szerkesztő,
BALLAI KÁROLY főmunkatárs.Organ und Verlag der
Budapester Hoteliers- und
Gastwirtegenossenschaft.

SZERKESZTŐSÉG (REDAKTION): BUDAPEST, V., FERENC JÓZSEF TÉR 5. • TELEFON: AUTOMATA 811—52.

A PARÁDI ÖREG TÖLGY.

A parádi tölgy olyan hatalmas fa, (törzse átmérője kb. 5 m.) mint a milyen dicső-
emlékű Árpád-házi királyaink
származását szokás levezetni.
Ezen a vidéken épített az
állam, az 1016 m. magas
Kékeshegy oldalán elterülő
Somorréten az ország leg-
nagyobb tüdőbeteg-szana-
toriumát.

Az erdő bővizű forrásokkal
tele, amelyek egyike a Szent
László-forrás, amelyet a
monda szerint maga Szent
László királyunk fakasztott.

Die Paráder Eiche ist ein
derartig mächtiger Baum, der
knap über den Erdboden
circa 5 Meter im Durchmes-
ser hat.

In dieser Gegend da dem
Abhang des 1016 Meter hohen
Berges Kékes auf der Somor-
Wiese lässt der ung. Staat
das grösste Lungen-Sana-
torium bauen. Der Wald hat
unzählige wasserreiche Quel-
len, darunter die Quelle des
St. Ladislaus, die der Legende
gemäss durch ihn zum spru-
deln gebracht wurde.

DIE PARÁDER ALTE EICHE.

A mi naptárunk.

1928 szeptember 16 Vasárnap	
17 Hétfő	
18 Kedd	
19 Szerda	Este 7 órakor Jóbarátok vacsorája. Sturza Károlynál (IX., Ráday u. 46.)
20 Csütörtök	Délelőtt 10 órakor békéltető bizottság ülése az ipartestületben.
21 Péntek	D. e. 10 órakor Gundel János és id. Kom- mer Ferenc emlékét ápoló asztaltársaság összejövetele Biró Dénesnél (IV., Vámház körút 16.).
22 Szombat	
23 Vasárnap	
24 Hétfő	
25 Kedd	
26 Szerda	Este 7 órakor Jóbarátok vacsorája. Schmidt Konrádnál (Mexikói út 5.)
27 Csütörtök	
28 Péntek	Este 8 órakor vendéglősök vacsorája Kurecz Jánosnál (VII. Keleti p. u. étterem).
29 Szombat	
30 vasárnap	

Kérjük
t. Kartársainkat, hogy lapunkat, a
MAGYAR
SZÁLLODÁS ÉS VENDEGLŐS-Í
tegyék szállójuk olvasószobáik asztalára,
éttermük ujságtartóiba.

Vásároljuk meg szakkönyveinket!

Szakkönyveink megszerzésével szaktudományunkat támogatjuk; azoknak tanulmányozásával nemcsak műveltségünket emeljük, hanem tanításainkat üzletvitelünkben hasznosíthatjuk és ezáltal üzletünket versenyképebbé tesszük.

Az ipartestület irodájában kaphatók:

- Ballai Károly:* A magyar koresmák és fogadók a XIII—XVIII. században. Ára 5.— P.
Dittmayer Andor: Gastérea. Ára 3.20 P.
Gonda Béla: A terítés művészete. Ára 4.— P.
Gundel Károly—Reichard György: A vendéglői fel-
szolgálás kézikönyve. 6.40 P.
Marencsich Ottó: Szakszótár. Ára 3.20 P.
— Vezérfonal a szálloda- és vendéglőüzem megszerve-
zéséhez és vezetéséhez. Ára 5.— P.
Palkovics Ede—Dittmayer Andor: A szakácsművészet
kézikönyve. Ára 5.— P.

Ezekon kívül kapható még:

- Illek Aladár—dr. Páll Béla:* A rendőrfelügyeleti szol-
gálat és a rendőrhatalom engedélyek. Ára 12.— P.
Dr. Hetey Zoltán: Az italmérők tanácsadója. Ára 16 P.

Terjesszük lapunkat!

Szerezzünk előfizetőket!

Előfizetési díj egy évre 20 P
Segédeknek és tanulóknak 10 P

Italszükségletét

**belföldi és külföldi italokban a legelőnyösebben
beszerző csoportunknál fedezheti.**

*

VENDÉGLŐSÖK BESZERZŐ CSOPORTJA RT.

BUDAPEST, IV., VÁMHÁZ KÖRÚT 8. SZÁM.

Kivánatra árjegyzéket küldünk.

Közleményeinket csak a forrás megnevezésével lehet átvenni.

SZÁLLODÁS ÉS VENDÉGLŐS

Aktuális feladataink.

(i.) Amint már beszámoltunk, a Magyar Szállodások és Vendéglősök Országos Szövetségének igazgató-tanácsa legutolsó ülésén megállapította az ez évi országos nagygyűlésének idejét: *október hó 24-én Budapesten* gyűlnek össze az ország szállodásai és vendéglősei, hogy ipari bajainkat megtárgyalják, hogy azokra orvoslást kérjenek, hogy szükségleteinknek hangot adjanak, végül, hogy a következő év munkaprogramját megállapítsák.

Ez ülésén az igazgatótanács tagjai behatóan foglalkoztak iparunk mai helyzetével, amelyet igen súlyosnak mondtak. Ha a felszólalásokat csoportosítjuk, az első és legnagyobb sérelmek csoportja a különféle állami és városi adók, illetékek túltengése és a hatósági egyenlőtlen konkurrenca.

A fényüzési, fogyasztási és vigalmi adók, továbbá az italmérési illeték és az idegenforgalmi járulék azok, amelyek elsősorban és teherbíráson felül nehezdednek iparunkra, ha ezekhez a terhekhez még hozzávesszük a hatóság egyenlőtlen konkurrenciájának kárát, mindezek együttevén nemcsak jogos magánérdekeink kielégülését, hanem üzleteink rentabilitását is kétségessé teszik.

Itt közbevetőleg meg kell említenünk a magyar adórendszer végzetességeit. Az állami pénzügyek szanálása után logikusan a magángazdaságok szanálásának kellett volna következni. Sajnos, a magángazdaságok szanálása helyett az adónyomást fokozták, amelynek súlyos mértékéről mult számunk egyik német cikkében emlékeztünk meg. Ugyanigy fokozták az ipar szociális terheit is. Az adóügyi adminisztráció és ellenőrzés teljesebbé tételével mind kiméletlenebbül vetkőztetik a végrehajtók az adóalanyokat, hiszen már nagyobb részben csak végrehajtás útján tudunk adót fizetni. Az ily módon befolyó közpénzekből, felgyült tartalékokból az állam is, a város is magánvállalkozásokat kezdeményeztek, adófizetőik ellen egyenlőtlen konkurrenciát kezdtek, amely úgyszólván valamennyi iparág prosperálását károsan érinti. Jogosan panaszkodnak a húsiparosok, a szabók, a cipészek stb., a hatóságok által föntartott üzemek miatt, nekünk a hatósági *polgári* étkezőkkel, az élelmiszerüzem terjeszkedésével (vendéglőbérletekkel) mérhetetlen kárt okoznak.

Ezeket a hatósági vállalkozásokat az adófizető, a termelés és közvetítés teljes terheit viselő magánvállalkozások érdekében, mely az állam jól felfogott érdekeivel azonos, minél előbb meg kell szüntetni, illetőleg népjóléti céljainak megfelelő keretekbe kell szorítani.

A kormányzat nem utolsó feladata, ezt tudjuk jól, az arra rászoruló lakosságról való gondoskodás, azonban ennek módját a cél szabja meg. Ez a feladat karitatív feladat, tehát a gyakorlatban kerülni kell az érintkező felületet azokkal az üzemekkel, amelyek viszont üzleti célból közszükséglet kielégítésén fáradsanak. Minthogy tehát a szociális gondoskodásnak adva van a célja, a terjedelme, amelyet a magángazdaság érdektérülete határol körül, ezen a

határon túl ezt a karitatív hatósági tevékenységet folytatni nem szabad, mert akkor a karitatív tevékenységet tápláló adóalanyokat pusztítják, ami által a polgári elemek is proletarizálódnak. Ez pedig nem lehet feladata a kormányzatnak.

De hogy az adóterhekhez visszatérjünk, külön kiemeljük azt a *foglalkozási adót*, amelyhez *hasonló* adót más magyar iparnak nem kell viselni, csak nekünk, italmérőknek: *az italmérési illetéket*. Ennek súlyosságát legjobban bizonyítja az, hogy annak mértékét elméletben megállapított forgalom után háromévente állapítják meg. Ez a foglalkozási adó, amelyet az összes, az ipari foglalkozást terhelő adókon felül kell fizetnünk, önmagában is terhes s különösen súlyossá fokozza ezt az adót az a körülmény, hogy az nem alkalmazkodik a folyó forgalomhoz s hogy nem évenként szabják ki.

Volt idő, mikor állampénzügyi indokokból az ország fogyasztó népessége kénytelen volt tűrni, hogy étkezését fényüzési adóval terheljék. Nehéz időkben érthető, ha közérdekből a fényüzést külön adóval sújtják, sőt az igazi fényüzés ezt a terhet ma is elbírja. Azonban a fényüzési adó rendszerezésénél az volt a baj, hogy a fényüzés fogalmát a lehető legtágabban határozták meg és az étkezéssel kapcsolatban móhon és túlságos terjedelemben állapították meg. Az emberi szervezet, a szellemi és fizikai munkaképesség föntartására és konzerválására szükséges étkezés (tehát nemcsak a főzelék feltéttel) nem luxus; a tiszta és szellős étkezőhelyiség ugyancsak nem luxus, hanem egészségügyi és kulturális követelmény, vagy az a csekély virágdísz, amelyet választékos izlésű asszonyi kezek az éttermek asztalán elhelyeztek, szintén nem fényüzés, mikor e kis vidámító színfoltot a népjóléti minisztérium *polgári* étkezőiben szintén megtaláljuk.

A mindennapi élet sokat lemorzsoltt már az étkezéssel kapcsolatos fényüzési adó pénzügyi jelentőségéből, éppen azért megérett már ez az adó nem a végleges eltörlésre!

Végre az idegenforgalmi járulék, a vigalmi és a fogyasztási adók, drágító hatásuknál fogva, szintén oly balasztja az üzleti életünknek, amelyektől szabadulni vitális érdekünk.

Mindezen terhek csökkentésére küzdenünk kell mindaddig, amíg eredményt nem érünk el, minden elért eredménnyel közelebb jutunk ahhoz a célunkhoz, hogy ipari, üzleti tevékenységünket minél szabadabban folytathassuk, amely mellett természetesen viselni akarjuk a teljesítés határain belül megállapított általános adónemeket, amelyekkel mint polgárok tartozunk a közületnek.

További teendőink, ha nincs is azoknak ilyen nagy hátterük és jelentőségük, mint az eddig tárgyalt adóknak, ipari életünk fontos megnyilatkozásait ölelik föl.

Ezek egyike az ú. n. *iparosbiztosítás*, amelyet a mult hónapokban megszavazott öregség, rokkantság elleni biztosításról szóló törvény hozott napirendre; a másika pedig *szervezeti kérdés*, melynek

megoldásával a szövetség célkitűzésébe és elnevezésébe hozunk összhangot.

Ugyanis az ipartörvényt novella (1922. XII. tc.) a szállodás- és vendéglősipar gyakorlását képesítéshez kötötte, miáltal iparainkat sajátos érdekei elválasztják a szabad ipart jelentő kereszmárosságtól. Ezt kívánja az igazgató-tanács intézményesen kimondani, mikor alapszabálymódosítással a kereszmárosokat tagjai sorából kizárja, helyesebben, minthogy szövetségünk kebelébe alig 4—5 kereszmáros tartozik, minthogy azok eddig is sajátos érdekeik védelmére más szervezetben tömörültek, nincs értelme, hogy címében viselje ez elnevezést. Az alapszabálymódosítással azt akarjuk előkészíteni, hogy a pontosan megállapított célt, a szállodás és vendéglős érdekeket kizárólag a szállodások és vendéglősök érdekszervezete munkálja. Mindez azonban nem zárja ki azt, hogy közös célokért, mint pl. az italmérési illeték eltörléséért, a bortörvény módosításáért együtt ne munkálkodhassunk.

Ezek a tények és gondolatok foglalkoztatták az igazgató-tanács tagjait s ezekből a tényekből és elgondolásokból következnek a nagygyűlés tárgyai, amelyekkel iparunk szanálását szeretnénk elősegíteni.

„Vidékre Budapest!”

Irta: **Ascher Sándor**, a debreceni Arany Bika igazgatója.

Kóbor Tamás, az „Ujság” kiváló szerkesztője nevéhez fűződik a fenti cím alatt megindított akció. Talán nem is sejtette a kiváló tollú író, hogy ezen nagyhorderejű gondolat felvetésével mennyire szíven találta a magyar vidéki szállodásokat. Tudjuk jól, hogy a magyar vidéki városok szállodái kevés kivétellel a legutolsó időkig nem érték el azt a nivót, amelyet a mai idők fejlett izlésű közönsége joggal megkívánhat. De nem is álltak rendelkezésre az anyagi eszközök a vidéki szállodásoknak a nivó megteremtéséhez, mert jelentéktelen volt mindig a vidéki szállodák forgalma és a meglévő forgalom is 80 százalékban a kereskedelmi utazókból rekrutálódott. A kereskedelmi utazók pedig maguk is súlyos anyagi gondokkal küzdő emberek, akiknek tehát nagyon mérsékelt áron kellett és kell ma is vidéki szállodákban a szobát rendelkezésre bocsátani.

Súlyosbodott a helyzet a legutóbbi időben azáltal, hogy elképzelhetetlenül nehéz helyzetbe jutott a vidéki kereskedelem; ennek természetesen folyományaként pedig, hogy megcsappant az utazóforgalom a vidéki városokban. Az idevonatkozó statisztikai adatok egészen katasztrófális képét nyújtják a magyar vidéki szállodás jelenlegi helyzetének.

Soha el nem múló hálával tartoznak a magyar vidéki szállodások *Kóbor* Tamásnak, a „Vidékre Budapest!” akció megindításáért és minden a szállodás szakmával és idegenforgalommal kapcsolatos tényezőnek el kell követnie mindent, hogy ezen akció eredménnyel is járjon. Az utolsó egy-két esztendő nagy fellendülést mutat a vidéki városok szállodáinak rekonstrukciója és új szállodák létesülése tekintetében. Maguk a vidéki városok is belátják, hogy milyen súlyos és messze kiható jelentősége van az idegenforgalomnak és miután a magántőke nem gyümölcsösíthető a magas építkezési költ-

ségek miatt új szállodák létesítésével, a városok vezetőségei fogtak hozzá szállodák építéséhez. (Szolnok, Eger, Esztergom, stb.) Egyik-másik régebbi vidéki szállodát a magántőke is rendbehozta. Azonban a részben rendbehozott, részben új építkezésű szállodák mai tisztasága, rendje és európai nivója fenntartásához olyan szállodai forgalom szükséges, amely a karbantartási költségeket elbírja és itt kapcsolódunk bele a „Vidékre Budapest!” akcióhoz, mert — tekintettel az utazóforgalom csökkenésére — egy-két év elegendő lesz ahhoz, hogy a ma rendben lévő szállodák újból lezúlljenek a fenntartáshoz szükséges anyagi eszközök hiányában, ha Budapest felől az idegenforgalom a vidéki városok felé meg nem indul. Ezzel kapcsolatosan azonban meg kell mozgatni a Budapestre érkező külföldi vendégeket is. Számos magyar vidéki város van, amely történelmi nevezetességeivel, új építkezésű intézményeivel (egyetemek) érdekes látnivalót nyújtanak a külföldről érkező utasoknak is. Ha ezen két mozgalom eredménnyel fog járni, úgy jogos lesz a követelés a vidéki szállodásokkal szemben arra, hogy szállodáikat a kultúrember igényeinek megfelelő szinten tartsák. Ne hagyjuk elaludni a gyönyörű akciót, amelynek eredményei nemzetgazdasági szempontból mindenképpen egészséges kihatásuak lehetnek. „Vidékre Budapest!”

*

Valóban megszívlelendő gondolatot tárgyal *Ascher* Sándor igazgató cikke, azonban, hogy ez a gondolat valóság legyen, szükséges, hogy a számbajöhető vidéki városok a „Három nap Budapesten” mintájára szervezett, együttes propagandát indítsanak s az összes szükségletek kielégítéséről, jegyfüzetbe foglalva, gondoskodjanak.

Nemcsak külföldi látogató figyelmét kell föl-hívni, hanem a főváros, sőt a távoleső magyar városok polgárait, munkásait és ifjúságát is ösztökélni kell, hogy ismerje meg a magyar vidékeket.

Évégből tegyen egy-két napos kirándulást vidékre. Ezeket az utakat könnyítenék meg pl.: „Két nap Debrecenben” vagy több vidéki várost összefoglalva: „Körutazás az Alföldön” vagy a Dunántúlon, ilyen jegyfüzetekkel, melyben eltekintve attól, hogy utazásról, szállásról, ellátásról és szórakozásról gondoskodnának, kedvezményt is nyújtanak, ami nem az utolsó ok volna arra, hogy az emberek otthonukból kimozduljanak.

(A szerkesztő.)

S Z A K O K T A T A S

A washingtoni szállodai gyakorló iskola.

Irta: **Sturza Károly.**

(Befejező közlemény.)

Pedagógiai megállapítás, hogy a tanuló csak attól a mestertől tanul, aki tanítani tud. Legyen a növendék akár lángész is, ha tanítója tárgyát nem tudja vele megérttetni és megkedveltetni, sohasem fogja a középszerűnél többre vinni; viszont egy oly tanító, aki élvezetesen tudja tárgyát előadni, az leköti hallgatóinak érdeklődését és még leggyöngyöbb

Saját magunkkal szemben kötelességünk az Otthon ügyét fölkarolni:

szellemi képességü növendékénél is, sokszor bámulatos eredményt ér el.

Ez a nyitja a washingtoni szállodai gyakorló iskola nagy népszerűségének és annak a rendkívüli eredménynek, amelyet rövid tíz éves fennállása óta felmutatni képes volt.

Nincs a világnak még egy oly országa, ahol a szállodaipar oly széduletes lendülettel nőtt és fejlődött volna, mint az Egyesült Államokban. A dollároknek billióit fektetik évenként szállodai vállalkozásokba. Minden évben a bábeli torony magasságát túlszárnyaló szálloda-monstrumok épülnek a különböző nagy városokban. És ebből folyólag a gyakorlatilag kiképzett szállodai emberekben a kereslet mindig nagyobb, mint a kínálat. Egy-két évtized előtt a szállodai vezetést, szorgalmas és kitartó iparkodással néhány év alatt volt lehetséges elsajátítani; ma, amikor a szállodák üzemeinek terjeszkedével felmerült a szüiksége a gyakorlati kiképzésnek, mert oly sokféle tevékenység nyilvánul meg ezen üzemekben, hogy azok elsajátítása a régi módszer szerint emberileg lehetetlen, meg kellett alkotni a gyakorlati iskolát.

Annak a dicsősége, hogy megalapította az első intézményt, melyben a szállodai szakmára gyakorlatilag képeznek ki, *Clifford Lewist* illeti meg. Bárán is foghatott neki ennek az intézménynek a megteremtéséhez, mert egyrészt nagy lelkesedéssel viseltetett már serdülő korától kezdve ezen szakma irányában, nehéz, pihenést nem ismerő igyekezettel sajátítván el mindazt a tudást, amelyre a szállodai szakmában szüikség van, másrészt elődjének egész sora lévén vezetője s tulajdonosa többrendbeli szálloda-, vendéglő- s fogadónak, már egészen fiatal korában alkalma volt betekintést nyerni ezen vállalatoknak vezetésébe. Felismervén bizonyos hibákat és hiányokat, azok kiküszöbölését atyja és nagyatyja vállalataiban vitte már keresztül. Az ő nevéhez fűződik a csekkrendszer bevezetése, amely nélkül most már egyetlen szálloda sem lenne képes üzemét vezetni. Első könyve, amelyben új rendszerét megismertette, az 1909-ik évben jelent meg és már egy év leforgása alatt az általa kidolgozott rendszert az összes amerikai nagyszállók elfogadták és a kontinens nagyszállóinak nagy többsége szintén.

Ezek után fogott élete nagy céljának megvalósításához: egy oly nemzedék neveléséhez, amely képes az ő általa inaugurált rendszerbe behelyezkedve a szállodai szakmában méltóan elhelyezkedni.

Az előző közleményben már futólag érintett ötven leckében 151 különböző szállodai alkalmazottnak munkakörét és kötelességeit ismerteti a levelek anyaga. Ezekbe a levelekbe foglalt leckék lehetővé teszik, hogy a tanfolyamot más, messze vidéken lakó egyének is elvégezhesék, mert az iskola vezetősége minden, esetleg homályos pontra nézve kimerítő levélben közli a magyarázatot és felvilágosítást a hozzá intézett kérdésekre.

A tananyagot a legkitünőbb szakemberek bevonásával könnyen érthetően, értelmesen, mindenre kiterjedő pontossággal állították össze. Épen ezért mindenki elvégezheti a tanfolyamot; előtanulmányokra senkinek sincs szüiksége. Pusztán az elemi tudás az, ami előfeltétele a gyakorlati tanulásnak. Az egyes leckék anyaga feldolgozás tekintetében vetekszik bármely szépirodalmi mű érdekessé-

gével és ezzel úgy leköti a tanuló figyelmét, hogy az a legnagyobb örömmel és élvezettel teszi magáévá a lecke tartalmát.

Az intézet, a tanfolyam bevégzése után bizonyítvánnyal látja el végzett növendégeit és miután az összes nagyüzemekkel összeköttetésben áll, képes növendékeinek megfelelő helyet biztosítani. A szállók pedig szívesen veszik fel a gyakorlóiskolában végzetteket, mert ott szerzett tudásuk révén, hárhová állítják is őket, számolhatnak azok feltétlen használhatóságával és megbízhatóságával.

A mi hazánkban ilyen gyakorlati szakoktatás — sajnos — nincs; lánglelkü apostol kellene, hogy támadjon, aki átérzené, mily óriási nemzeti vagyont képviselnek egy szakmának alaposan kitanult egyedei, akik nemcsak tudják, de értik is szakmájukat és munkájukba lelket öntenek, kötelességüket pedig becsületesen végzik el. Ha ez a céltudatosság fogja uralni a mi szakmabelieinket, ha ifjúságunk nem a könnyü, felületes munka révén szerzett olesó haszont fogja életecéljának tekinteni, hanem igyekezni fog mind magatartásával, mind igyekeztével az elsők közé felküzdeni magát, akkor, de csakis akkor remélhetni, hogy valamikor ő is bekerülhet a szakma előkelőinek galériájába.

A bécsi magasabb szakiskola

igazgatósága közli, hogy az októberben kezdődő tanfolyamokra a második évfolyamra csak oly egyének vehetők föl, akik szállodai, éttermi gyakorlatról bizonyítványt tudnak fölmutatni és kötelezik magukat arra, hogy az első félévben az első évfolyam tanulmányi anyagáról sikeresen levizsgáznak. Az iskola címe: Wien, I., Kurrentgasse 5.

AZ OTTHON

Az öreg tölgy.

Irta: Malosik Ferenc.

Három évvel ezelőtt Parádon időztem. Parádot környékező erdőben sok, gyönyörű tölgyet láttam. Egyik-másik annyira elragadott nagyságával, szépségével, hogy megbámultam. Ugy álltam egy helyben, mozdulatlanul, mintha az én lábaim is gyökereit vertek volna a földbe.

Istenem, de sok viszontagságon mehetett már át az öreg tölgy, hányszor verte meg az eső, tépázta meg koronáját a vihar és hányszor kerülte el a vilám csapása.

Ilyen viharvert tölgy a mi iparunk is. Nagy, terebélyes fa, amelynek gyökerei messzire elnyúlnak az egész országban. Éz az öreg tölgy már látott jó időt is, rossz időt is, néha már úgy tetszett, hogy derékban roppan és kettétörik; de valami csodálatos véletlen mindig megmentette a megsemmisüléstől.

Szép az öreg tölgy, gyönyörű, fenséges növény, de ha teljes szépségében akarunk gyönyörködni, úgy nemcsak a törzsét, hanem a lombzatát, a koronáját is szemügyre kell vennünk, mert minél terebélyesebb, annál szebb.

Legszebb akkor, amikor virágzik. Csakhogy nem minden esztendőben virágzik; néha szünetel.

adjatok, gyűjtsetek az Otthonnak, amennyit lehet!

Rendszerint olyankor, ha nagy vihar érte vagy jégverés. A mi öreg tölgyünk sokáig dísztelenkedett virág nélkül, legutoljára akkor virágzott, amikor iparunkat képesítéshez kötötték. Azóta nem virágzott mindmáig, amíg meg nem valósította egyik régi álmunkat: a *Szállodások és Vendéglősök Otthonát*.

A kivirágzás mindenkor örömet jelent, miért ne örülnénk mi is. Egy testületet tudok még csupán, amelynek megvolt már a virágvasárnapja, ez a Kereskedők Testülete, amelynek már jó néhány éve megvan az Otthona és a legnagyobb megelégedésre tölti be hivatását. A mi otthonunk most sorrendben a második.

Mindenkor szebb, nemesebb dolog, ha valami kényszer nélkül jön létre, mintha azt kikényszerítik. Itt van példának a nyugdíjegyességünk. Hiába kértük kartársainkat, hogy lépjenek be nyugdíjegyességünkbe, elenyészően csekély számmal hallgattak hívó szavunkra. Most jön a kényszer, a kötelező aggkori biztosítás, akarva nem akarva kénytelen lesz mindenki belépni.

Hát nem szégyen az egy ilyen előkelő testületre, amelynek értelmes, intelligens tagjai vannak, hogy nem tudja értékelni azt az intézményt, amely saját énjéről kíván gondoskodni?

A kényszerbiztosítás olyan, mint a folt a ruhán, szükséges alkalmazni; de van egy hibája, hogy örökké folt marad. De ha már van egy folt, legalább azon iparkodjunk, hogy több ne kerüljön rá.

Már jó ideje, hogy Országos Szövetségünk elnöke megküldte az összes ipartestületeinknek az Otthon házának megvételéről szóló értesítést, amely eseményt mindenfelől nagy hozsannával fogadták, de még mindez ideig csekély kivétellel, pártfogásukba nem vették. A velünk összeköttetésben álló ipari vállalatok, a legnagyobb megértéssel és örömmel szettek segítségünkre és fejedelmi adományaikkal iparkodnak elaggott, elszegényedett kartársainkon segíteni. Sajnos, ugyanezt a megértést kartársaink részéről ez ideig alig tapasztaljuk. *Gundel* Károly szivárványba mártotta a tollát, hogy érzésre bírja a szíveket. Ami aranyszájú Szent Jánosunk (bocsásson meg, hogy luteránus ember léte pápista szenttel hasonlítom össze), lángoló szavakkal iparkodott hiveinket könyvekre fakasztani, meglágyítani szíveket, vázolván iparunk sanyarú helyzetét. Vajjon lesz-e foganatja, fel tudta-e rázni letárgiájából, közömbösségéből ipari társadalmunkat?

Tudjuk, ösmerjük az okokat, amiért tartózkodók kartársaink; mi is érezzük a kutyaszorítót, (bocsánat az erős kifejezésért) de éppen azért látjuk szükségét az áldozat hozatalának.

Azt szeretném, ha egyetlenség kartársam sem hiányozna az adakozók sorából. Ezer módja van annak, hogy hogyan lehet néhány pengőt a legmoshatóbb viszonyok mellett is erre a célra megtakarítani, csak akarni kell! Legjobban fájna azonban, ha azt látnám, hogy a mi patronáink, leányaink, a mi nemzeti asszonyaink, hagytak volna cserben benanüket, illetve szegényeinket.

A példa adva van egyik nagyasszonyunk (neveket nem említek, mert tudom, hogy nem szeretik a tömjénezést), kétezer pengőt tett le az Otthon oltárára, a másik fiatal kartársnőnk Szent Antal fiúlérekkel óhajt segíteni elszegényedett kartársain és kartársnőin, (mert hiszen ilyenek is vannak)

nyomorán. Még több példát is tudnék felsorolni, (Salgótarján) amelyek azt a reményt keltik bennem, hogy a mi vendéglős asszonyainkban és leányainkban lelkes segítőtársakra számíthatunk. Én sem tudom képzelni, hogy ez másként történhetne, biztos vagyok benne, hogy tömegesen fogják követni példájukat. Nem kérünk mi nagy kincseket, a legszerényebb adományt ugyanazzal a szeretettel fogadjuk, mint a legnagyobbat.

Negyvennyolcban honleányaink, nagyasszonyaink ékszerüket rakták le a haza oltárára. Mi szerényebbek vagyunk, a mi nagyasszonyainktól és leányainktól kevesebbel is beérjük.

Egy dolgot szégyelnék nagyon, jómagam talán a föld alá bújnék szégyenletemben és ez az volna, ha Szövetségünk vezetősége arra kényszerülne, hogy az Otthon fentartásainak költségeit fejkvóta arányában kivesse.

Ez ideig harminc igényjogosult jelentkezett felvételre, de ez a szám még nem végleges, rövid időn belül meg fog kétszereződni, talán háromszorozódni (adja Isten ne úgy legyen!) Lehet-e, szabad-e közömbösen napirendre térnünk a dolog felett?

Tegyük félre ebben az esetben minden személyi ellentétet, ezt az ügyet minden szállodás és vendéglősnek kötelessége támogatni. Erkölesei kötelessége, hogy elaggott, elszegényedett kartársairól gondoskodjon. Ez igazán a legkevesebb, amivel egymásnak tartozunk.

Károlyi Mihály gróf elkobzott erdőbirtokán van egy hegyesűcs, Kékestetőnek hívják. Parádi turistatársaimmal hágtuk meg egy alkalommal. — Gyönyörű tölgyerdő borítja a hegyet. A hegyesűcsön kilátótorony, amelynek tetejéről remek kilátás nyílik a mátrai hegyekre. A salzburgi Geisberget juttatta az eszembe remek panorámájával. Ott láttam a legszebb napfelkeltét, itt a legszebb naplementét. A salzburgi Geisbergen áll egy nagy vaskereszt, akkora, mint az a kőkereszt, amelyet a néhai veszprémi püspök tizenhat pár bivaly árán szállított fel a badaconyi hegy tetejére. (T. i. annyi pusztult el, mire feltudták a nagy keresztet vonszolni.) A vaskereszt alatt felírás: So hat Gott die Welt geliebt. Magyarul: „Ennyire szerette Isten a világot.”

Kedves kartársnőim és kartársaim, bármilyen nehezünkre esik is, bármily nagy áldozatot kell hoznunk, de nekünk is vállainkra kell vennünk a szeretetnek ezt a keresztjét. *Közkívánság volt az Otthon létesítése!*

Kékestető a turisták és az ifjú párok kedvenc kirándulóhelye. A turisták szépségeért, az ifjú párok csöndes magányáért keresik fel. A Vass József kúriától mellett van néhány gyönyörű évszázados tölgy, egyiknek olyan vastag a törzse, hogy öt ember nem bírja körülölelni. Lehet jó néhány száz esztendő, vagy talán már a honfoglalás idejében is meg volt. Sokat dacolhatott már a viharokkal. Tele van a kérge beforrott sebekkel. Szerelmes párok metszettek belé éles acélpengével szívet, a szívbe a nevüket, mintegy fogadalmat téve örök hűségükről.

Kedves kartársnőim és kartársaim, a mi öreg tölgyünk is vár benneteket, jöjjetek, keressétek fel és véssétek be ti is jó mélyen az öreg tölgybe adományaitokkal a neveiteket, hadd hirdesse az öreg tölgy végtelen időkig az iparunk iránti szeretetet.

Jelszavunk legyen: nélkülözhető fölöslegeinkből adjunk az Otthonra,

Az Otthon berendezése.

Az Otthonban szükségessé vált átalakítási, festési munkálatok befejezéshez közelednek. Így nincs messze az idő, amikor ez a nemes hivatású intézményünk áldásos működését meg fogja kezdeni. A napokban szállítottuk ki azokat az értékes butorokat, amiket *Illits Gyula* úr, a Carlton szálloda tulajdonosa adományozott az Otthon javára. Öt drb ágylámpa, kárpított ruganyos betétekkel, 5 drb éjjeli szekrény márvánnyal, 5 drb mosdószekrény tükörrel márvánnyal, 5 drb kétajtós szekrény tükörrel, 5 drb asztal, 10 drb szék, 1 íróasztal mind helyreállítva, gondosan rendbehozva.

Ugyancsak rendeltetési helyére került *Keszei Vince* úr adománya: 2 drb ruhaszekrény, 2 drb éjjeli szekrény márvánnyal, 2 drb ágylámpa sodrony ágylámpával, 16 drb lószőrmatraccal, 4 drb Thonet szék, 2 drb kertiszék, 1 drb heverőszék, 1 konyhaszekrény állvánnyal, háromágú réz villanyesillár, 1 asztal, 2 drb olajfestmény kerettel, Petőfi szobra állvánnyal, valamennyi tárgy kifogástalan állapotban.

Amikor ezeket az adományokért a nyilvánosság előtt mélyen érzett hálaunknak ezúttal is kifejezést adunk, felkérjük m. t. tagjainkat: *legyenek kegyesek nélkülözhető butordarabjaikat és egyéb berendezési tárgyaikat, asztal, ágyneműket az Otthon javára felajánlani.*

A napokban ismét szállítunk ki Pécelre adományokat. Akiknek felesleges könyve van, küldje be az ipartestületbe, hogy ezekből kis könyvtárt állíthassunk össze elaggott s gondozásra szorult tagjaink szórakoztatására. Szükségünk lesz kályhára is. A legtöbb üzemben van használaton kívül helyezett kályha, adjuk át az Otthonnak. A kiszállításhoz gondoskodik az Ipartestület, csak levelezőlapon vagy telefonon méltóztassék bejelenteni a felajánlást.

Közeleg az ősz. Minden igyekezetünk arra összpontosul, hogy az Otthon a hideg beállta előtt meleg hajlékot nyújtson az élet küzdelmeiben elfáradt s pihenésre utalt társainknak. Kétszer ad, aki gyorsan ad. Kövesse a jó szándékot azonnal a tett.

Adományok az Otthonra.

Ujabbban a következő adományok érkeztek hozzánk:

Vendéglősök beszerzési csoportja rt.	200 P
F. é. július 22-iki vendéglős reggelinél	55 P
Hock és Varga	50 P
Lukács Gyula	10 P
Potzman Mátyás	200 P
Cs. Nagy Gábor	5 P
Olaj János	10 P
Varga József	10 P
Holzmann Lajos	10 P
Kemény János, Debrecen	50 P
Stieglmayer István	10 P
Szivós Zsigmond	30 P
Szakvizsgadíjból	14 P
Ascher Sándor, Debrecen	10 P
Bandl Ferenc	500 P

Hálás köszönettel nyugtázzuk a szívesen adott adományokat!

HIVATALOS ÜGYEK

Szerkeszti: *Hucskó Mihály* titkár.

A fiatalkorúak és nők védelme iparunkban.

1919-ben Washingtonban nemzetközi munkaügyi egyetemes értekezletet tartottak a nőknek születés előtt és után való foglalkoztatása, a nők éjjeli munkája, végül a fiatalkorúak éjjeli ipari munkája tárgyában. Ezeknek a nemzetközi egyezményben foglalt határozmányoknak végrehajtását célozza az 1928. évi V. tc. A kereskedelemügyi miniszter úr a most idézett törvény végrehajtási utasítását megküldötte az Ipartestületeknek, hogy az érdekelt munkaadók a tervezetre nézve észrevételeiket megtegyék.

Távol áll tőlünk a gondolat, hogy a nemzetközi egyezményben leszögezett humánus elvek ellen szót emeljünk. Keresniünk kell mégis a módokat arra nézve, hogy a megállapított kereteken belül legalább az átmenet idejére biztosítsuk ezeknek az elveknek az életbe való zökkenés nélküli átültetését.

Az iparunkban alkalmazott nőknek születés előtt és után a jövő nemzedék épsége érdekében a legteljesebb kiméretet biztosítjuk, ezzel szemben azonban az éjjeli munka tekintetében kénytelenek vagyunk kérni a kormányt, hogy a nemzetközi egyezményben és fentebb idézett törvényben meghatározott korhatáron túl terjedő védelemtől *éppen a nők érdekében* tekintsen el. Ugy az egyezmény, mint a törvény (19. §.) megengedi ugyanis, hogy szállodákban, vendéglőkben a 18 évesnél idősebb nők esti 10 óra után is foglalkoztathatók legyenek, a végrehajtásirendelet tervezete ezzel szemben (20. §.) szállodákban este 10 után *csak 30 évesnél idősebb*, vendéglőkben pedig *csak 24 évesnél* idősebb nők foglalkoztatását kívánja megengedni.

Az átlagnő 20—24 éves korában férjhez szokott menni, a mostani súlyos gazdasági viszonyok között egész sereg család egzisztenciáját tennők kockára, ha a nőket elzárják 18—24, sőt 30 éves korig attól, hogy saját és családjuk kenyerét tisztességes úton *munkával* kereshessék meg. Sajnos, viszonyaink között úgyis kevés a munkaalkalom. Még ettől a kevéstől is eltűni a romlatlan lelkü, meg nem fertőzött erkölcsű nőket, teljesen indokolatlannak, egyenesen károsnak tartjuk. Ha most a sok ezer szállodákban, vendéglőkben alkalmazott 18—24—30 év közötti nő el kellene bocsátani állásából, megmérhetlen nyomor követi a rendelkezést s tisztességes munka helyett prostitúció vár rájuk. Nyilvánvaló eszerint, hogy fenn kell tartani a törvényben megállapított korhatárt, vagyis lehetővé kell tenni, hogy minden 18 évesnél idősebb nő este 10 után úgy a vendéglőkben, mint a szállodákban alkalmazható legyen. Az üzemek részére ez a korszak szolgáltatója a legértékesebb munkásnőket, így nemcsak a munkások, de a munkáltatók érdeke is egyaránt azt kívánja, hogy ez a korszak a mi iparunkból ne legyen kizárva.

Ha a javaslat szerkesztői a nők erkölcsének védelmét kívánták e rendelkezéssel szolgálni a tervezett korhatárral ezt igazán nem lehet elérni. Vitan kívül áll ugyanis, hogy a 24 éves nő ugyanannak

mert nem tudjuk, hogy jótéteményeire nem szorulunk-e rá!

az erkölcsi veszélynek van kitéve, mint a 18 éves vagy 30 éves.

Miután az előadottak szerint a rendelettervezet úgy a munkásnők ezreinek érdekét sérti, mint megfosztja a munkaadókat a legmegfelelőbb korú munkások alkalmazásának lehetőségétől, ezenfelül nem szolgálja sem az egészség, sem az erkölcs védelmét, meg van minden okunk annak feltételezésére, hogy a kereskedelmi miniszter úr az Utasítást a törvény értelmében s nem azt meghaladó rendelkezésekkel fogja kiadni.

A Végrehajtási Utasításban átmenetileg modus vivendit kell biztosítani a jelenleg alkalmazott 14—16 év között levő tanoncoknak este 10 órán túl való foglalkoztatására is. A törvény 16. §-a szerint ugyan is 16 éven aluli fiúk este 10 óra után nem foglalkoztathatók, az ipartörvény viszont lehetővé teszi, hogy vendéglőben, szállodában pincér vagy szakács tanonc legyen a 14 éves ifjú. Ezeket a tanulástól nem lehet megfosztani s este 10 után az üzemből nem lehet elküldeni, mikor az üzletek forgalma sok helyen épen este 9—12 között a legélénkebb, át kell tehát hidalni a két törvényes intézkedés közötti ellentétet az átmenet (2—3 év) tartamára. Az ifjak pihenésére szükséges időt lehet az éj későbbi szakában is az egészség sérelme nélkül megállapítani.

A rendelkezés kiadásánál figyelemmel kell lenni a gazdasági viszonyokra is. Jelenleg a 14 éves pincértanoncok esetében nemcsak a saját fentartásáról gondoskodhatik, de hozzátartozóját is segítheti. Ha a felvétel korhatárát 16 évre kellett kitolni, ismét elesik munkaalkalomtól sok 14—16 év között levő keresetre utalt ifjú. Ez a mai időkben nagyon megfontolandó. Egyébként: Videant consules. Mi rámutattunk a kérdés gazdasági oldalára. Mi haszna az ifjúnak, ha egészségét védjük, de a tisztas kenyérkereset lehetőségétől elzárjuk.

Az előljáróság ülése.

Az előljáróság szeptember havi rendes ülését 4-én tartotta Keszey Vince elnöklete alatt.

Az elnök a legutóbbi ülésen felmerült észrevétel folytán felolvastatta az augusztus havi ülés jegyzőkönyvét, amelyet megjegyzés nélkül tudomásul vettek.

A napirendre áttérve, tárgyalás alá vették a kereskedelmiügyi miniszter úr által az iparban foglalkoztatott gyermekek fiatalcsoznak és nők védelméről szóló 1928. évi V. tc. végrehajtása ügyében kiadni szándékolt Utasítás tervezetét. Miután ez a törvény és utasítástervezet a szállodás és vendéglősipar érdekeit közelről érinti, egyes szakaszoknak méltányos és indokolt megváltoztatását feliratilag kéri az ipartestület.

Bemutatta az elnök a fővárosi tanács átiratát, a mely szerint a hatósági étkezőkben ebédelő egyének korlátozását vették tervbe.

A bortörvény módosítása ügyében a keresk. és iparkamarához intézett átiratunk ismertetése után felkérte az elnök indítványára az előljáróság Gundel Károly előljárósági tag urat, hogy ennek a kérdésnek a Kamaránál való tárgyalását figyelemmel kíséri s javaslataink elfogadását elősegíteni sziveskedjék.

Sorra került a „Magyar Képzőművészek Egyesületének a Munkácsy-szobor céljaira kiadott album megvétele iránt előterjesztett kérelem, az előljáróság fedezet hiányában a nemes célra ez idő szerint mit sem áldoz-

hat. Minden nélkülözhető fillérjét most az Otthon javára fordítja, hogy az áldásos működését mielőbb megkezdhesse.

Bemutatta az elnök az Ipartestület vagyongáról és az 1928. év első felében elért bevételek, valamint kiadásokról egybeállított mérleget, az előljáróság a kimutatott eredményt tudomásul vette.

Elnök előterjesztést tesz az iránt, hogy a lap ezentúl havonta 2-szer jelenik meg: 1-én és 15-én, az előljáróság az indokolt javaslatot elfogadta.

Az elnök bemutatta a tisztviselők és egyéb alkalmazottak fizetésemelés iránt előterjesztett kérelmét. Az előljáróság a költségvetési helyzetre való tekintettel, magasabb fizetésemelést nem adhatott, az illetményeknek méltányos kiegészítését mégis engedélyezte.

Az elnök előterjesztést tett az üresedésben levő főtitkári állás betöltésére az előljáróság Hucskó Mihály próbaidőre alkalmazott titkárt egy év tartamára irodavezető titkár gyanánt felvette.

Az ipartestületi tagsági díjakról

is szó esett az előljáróság ülésén. Sajnálattal kellett megállapítanunk, hogy kartársaink a tagdíjbefizetéssel nem támogatják testületünket oly mértékben, amint az szükséges. Jól tudjuk, hogy a nehéz gazdasági helyzet nyomasztóan nehezedik iparunkra, de éppen az ilyen időkben, saját jól felfogott érdekeinket szolgáljuk a tagsági díjak pontos befizetésével. Hiszen nehéz időkben kell hogy minél agilisabban dolgozzon testületünk; iparunk terheinek csökkentésén rossz üzletmenet idején kell dolgoznunk; szóval, írásban, lapunk útján minél messzebb hallhatóan kell hangoztatnunk sérelmeinket s követelnünk azok gyógyítását. Azonban ehhez is, mint minden máshoz, pénz kell, az az összeg, amelyet kartársaink tagsági díj címén a törvény rendelkezése szerint befizetni tartoznak. Szívelejék meg a mondottakat kartársaink s akár irodánkban, akár pénzbeszedőinknél fizessék meg az esetleges hátralékos és a folyó évi tagsági díjat. Nem szívesen fordulunk a végső eszközökhöz, a végrehajtáshoz, de testületi munkánk biztosítására a nem fizető kartársainkkal szemben mégis meg kell ezt tennünk, mert aminthogy az ipartestületünk az összesség ügyét szolgálja, épp úgy annak terheit is az összességnek együtt kell viselnie. Ezt nem viselhetik csupán a rendesen fizető tagtársaink.

A leventeoktatás.

A bpesti szállodás- és vendéglősiparban foglalkoztatott 14—21 éves leventeoktatású ifjak oktatása f. é. szeptember 23-án, reggel 8 órakor veszi kezdetét. Az oktatást a B. csoporttal kezdik.

Felkérem a leventeoktatásokat foglalkoztató kartársakat, hogy leventéiket pontos megjelenésre utasítani sziveskedjenek annál is inkább, mert 4—40 P-ig terjedő pénzbüntetéssel és karhatalmi elővezetéssel büntetik a távolmaradókat.

Keszey Vince, elnök.

ADÓKÖZÖSSÉG

Felhívás.

A m. kir. pénzügyminisztériummal tárgyalások indultak meg az irányban, hogy adóközösségünk pótesoportját f. é. december 1-étől megalakíthassuk.

Minthogy a megalakíthatás előfeltétele, hogy megfelelő számban jelentkezzenek, fölhívom tehát t. Kar-

Leventék! Szeptember 23-án (B csoport) kezdődik az oktatás.

társaimat, akik adókedvezményt óhajtanak s üzletüket forgalmi és fényüzési vizsgálatok alól mentesíteni akarják, f. é. szeptember hó 25-éig ipartestületünk helyiségében (V, Ferenc József tér 5.) belépési nyilatkozatukat írják alá s a folyó évben befizetett forgalmi és fényüzési adójukról külön-külön készített összesítést adják be.

Adóközösségünk első negyedévi beszámolójából ki-ki megismerheti az adóközösség jelentőségét és hivatását, megállapíthatja eredményes működését, amely tagtársaink javát célozza. Az eddigi eredmények buzdítják azokat a kartársainkat, akik még nem tagjai az adóközösségnek, s budapesti kartársaink teljes számban lépjenek be, mert az erős adóközösség útján lesz módunk a terhes forgalmi és fényüzési adószolgáltatásokat jelentősen lecsökkenteni

Nyilatkozatokat póstán nem küldünk, azokat a helyszínén kell aláírni. Az idő rövidsége miatt terminust nem hosszabbíthatjuk meg.

Kartársi tisztelettel

Budapesten, 1928. szeptember 11-én.

Bandl Ferenc, elnök.

Jelentés az adóközösség első negyedévi működéséről.

(Befejező közlemény.)

Tagtársaink vállalt fizetési kötelezettségének ideje volt az első kritikus időpont. Hála tagtársaink pontosságának, nagyon csekély kivétellel, ha nem is az első terminusra, de befizették adóátalányukat úgy, hogy mi is pontosan eleget tehattünk a kincstárral szemben vállalt befizetési kötelezettségünknek.

Azonban most is megemlítjük, amint ezt körleveleinkben eddig is mindig hangsúlyoztuk, hogy a befizetés végső terminusa a hó 5. napja.

Tagtársaink zöme ezen határidőt pontosan betartja, azonban kb. egyötöde elmulasztja.

Minthogy a késedelmesen fizetők megnehezítik az adminisztrációs munkát s azonkívül tekintélyes költséget is okoznak, ezen tagtársainkat esetről-esetre az 1, illetőleg 2%-os bírsággal és a felszólítások költségeivel megterheljük, amelyet az adóközösségi év végelszámolásakor esedékes járandóságainkból levonunk.

Sajnos, akadt néhány tagtársunk, akik a felszólításokra sem fizettek, akiket végrehajttatni kényszerültünk, amiáltal adókedvezményüket veszítik el, mert e külön költségek azt teljesen felémésztik.

Felelősségünk teljes tudatában kijelentjük, hogy a pontosan fizető tagok és az általános érdekek védelmében az előbb ismertetett rendszabályokkal, amelyeket erőteljesen a jövőben is fentartunk, mindaddig élni fogunk, míg egy pontatlan fizető sem lesz!

A pénzügyi eredményekről, általában kezelésünkről a felügyelő bizottság vizsgálatai alapján tesz jelentést, mi csak megemlítjük, hogy bankszámlánkon f. é. augusztus 15-ével 22.370.57 pengő egyenleg volt.

Végül be kellene számolnunk eddigi veszteségeinkről is, amit azonban még azért nem tudunk megtenni, mert az egyik kétséges ügy még nincs

befejezve, a másikon pedig úgy látszik csak 3 havi adóátalány, 102 pengő, veszendő, mert a 9 hónapot üzletutódja magára vállalta. A veszteségeket ellensúlyozó 3 új üzlet hozamáról szintén nem tudunk még megemlékezni, mert ezeknél az adóalap megállapítására szolgáló adatgyűjtés még folyamatban van.

*

A főbb, a lényegét érintő eseményekről ezekben számoltunk be és kérjük a t. taggyűlést, hogy beszámolónkat tudomásul venni s bennünket pontos befizetéssel támogatni szíveskedjék, hogy feladatunknak, amelyet kartársainkkal és az államkincstárral szemben vállaltunk minél zavartalanabbul eleget tehesünk.

Nem zárhatjuk be beszámolónkat, hogy kifejezést ne adjunk hálánknak és köszönetünknek azért a megértő jóindulatért, amelyet tárgyalásaink során a pénzügyminisztériumban éreztünk, azért a készséges és önzetlen támogatásért, amelyben munkánk minden mozzanatában a székesfővárosi pénzügyigazgatóság részéről állandóan tapasztaltunk és tapasztalunk. Javasoljuk a t. taggyűlésnek, hogy V a r g h a Imre dr., államtitkár úr önmagáért, dr. C s i l l é r y Béla, E d e l é n y Árpád min. tan., dr. B e n s e Dezső pü. tanácsos, dr. N a g y Béla és dr. O r s z á g h Sádor pü. titkár uraknak őszinte köszönetét nyilvánítsa.

Budapest 1928. évi augusztus hó 18-án.

Ballai Károly
titkár.

Bandl Ferenc
elnök.

H Í R E K

A magyar anyák apothéozisa.

A Szent István heti ünnepeket egy fölemelő gondolat megvalósítása, a magyar anyák dicsőítése teite emlékezetessé.

A mai nemzedék elvesztette a jelent, azonban a jövő kialakítására valamelyes hatással lehet. Ezt a hatást olyképpen kell kifejtenünk, hogy általa a következő nemzedéket felvértezzük erkölcsileg, szellemileg és fizikailag az orszáépítés nagy feladataira. Ehhez nemcsak minőségileg, hanem számbeli is erős fajra van szükségünk. Ezért dicséretes az a törekvés, hogy akkor, amikor a családi érzés megingott, a gyermektől irtózó mentalitás úgyszólván uralkodó: azokat a magyar anyákat, akik emberi és faji kötelességeiket teljesítik, a társadalom részéről kitüntessék. A magyar társadalom megbecsülését és tiszteletét jelentse e kitüntetés. A magyar anyák kitüntetettjei között első helyen volt királynénk állt, kit harmadiknak Gundel Károlyné követett, ki 12 derék gyermeket nevel nemzetünknek.

Őszinte tisztelettel köszöntjük ez alkalomból nagyasszonunkat és szívből óhajtjuk, hogy példája hasson s Nagymagyarország újjáépítésében minél több szállodás- és vendéglőssarjadék vegyen részt!

Az úti étkezés problémája.

Egy párisi orvostanár határozottan érdekes tanulmányt írt arról, hogy az utasok egyrésze miért és hogyan kap gyomormérgezést külföldi országokban. Sok esetben kiderült, hogy még az egyébként legjobb és drága szobákat kereső publikum is — különösen női része — mind ritkábban étkezik abban a hotelben, ahol lakik és elég gyakran megbosszulja magát az az elv, hogy „majd valami kis vendéglőben bekapom azt az ebédet.“ Ha nem is romlott az étel ilyen helyen, annyira szokatlan az idegen számára, hogy elrontja vele a gyomrát és rendszerint nem sokkal olcsóbb, mint a legjobb polgári szállók éttermeiben. Rómában a legutóbbi nemzetközi szállógyűlés tárgysorozatán is szerepelt a tény, hogy számos ország hotelesei panaszkodtak a vendégek elmaradása miatt, amennyiben sokan már egyáltalán nem is étkeznek az illető szállóban. Erről a problémáról Európa egyik legkiválóbb szakértője, dr. Bloemers Kurt írt a német „Hotel“ mult számában. Kifejti, hogy épen a szezonhotelek mennyire szenvednek az új szokás miatt, mert hisz a konyhájukat és más berendezésüket állandóan rendelkezésre tartják és nem bírják ki azt, hogy étkezés nélkül adjanak szállást. Hogy a nagyvárosok „átvonuló“-szállóiban nem kívánhatják az állandó ottétkezést, az természetes, mert a nagyvárosban egyetlen vendéget sem lehet arra kényszeríteni, hogy ebédre hazatérjen a hotelébe. Középszállókban és szezonhotelekben másképp van, kivált akkor, ha valaki hosszabb ideig lakik a szállóban. Most az ügyben mozgalmat indítanak, hogy az utazási irodák a közönség figyelmét ezekre a körülményekre kellő udvariassággal föl hívják.

T. K.

A Dunántúli Vendéglős Szövetség

f. é. augusztus hó 28-án Mohácson tartotta népes vándorgyűlését a legszebb siker jegyében. A vándorgyűlés tárgyai voltak: *Márovits* Andor (pécsi ipartestület) az östermelő italméréséről, aki minden rezszi nélkül és italmérési illeték nélkül csinál konkurenciát e terheket viselő vendéglősöknek. *Szeverin* Jenő (Adonyszabolcs) a bortörvény olyértelmű módosítását javasolja, hogy az üzlettulajdonos ne legyen felelős alkalmazottja cselekedeteiért. *László* József (Győr) a kontárkodásról beszélt. *Verestóy* Domokos (Kisbér) a magyar vendéglősök hibáit ismertette, amiknek elhagyásával nagyobb forgalmat és karunknak nagyobb megbeesülést érnenk el. — (Kár, hogy forrásunk mennél bővebben nem ismerteti az előadást. A szerk.) *Csánk* Kálmán (Lenti) az italmérési jognak (udvar, kert, kuglizó stb.) többi helyiségekre való kiterjesztésének egyszerűsítését és az italmérési engedély kiadásánál a körleti vendéglősalakulat megkérdezését kívánja. Ifj. *Héjj* Imre elnök és *Szőllőssy* Ferenc főtitkár (Székesfehérvár) a butellások ügyét, a fogyasztási adót, az östermelők italmérési jogát, a vidéki vendéglős ipartestületek ügyét, a koremai hiteltörvényt ismertették, amelyhez többen hozzászóltak. — *Hummel* Gyula (Németboly) a hordók ürtartalmának megbizhatatlanságáról s más aktuális dolgokról tett említést. A szabad órákban Mohács város hatósága gondoskodott a vendégek szórakozásáról.

A Magyar Pincérek Dalkara.

Pincéreink társaséletében szép hivatást töltött be dalkaruk. Örömmel regisztráljuk, hogy működésük fonalát újból föl vették, s *dalórájukat minden csütörtökön d. u. 4—6 óráig Krausz Gyula kartársunk „Pelikán“ vendéglőjében* (VII. Dob u. 49. Telefon: J 303—48.) tart-

ják. Kívánatosnak tartjuk, hogy kartársaink a dalkört szívesen támogassák annál is inkább, mert a dalkör bármilyen ünnepélyes alkalomra szívesen áll rendelkezésre.

Hoffmann Győző tragikus halála.

Mély megrendüléssel vettük a hírt arról a lesújtó csapásról, mely kiváló szaktársunkat, a nagyhirű budai „Öreg diófa tulajdonosát érte egyetlen fiának váratlan elhalálozásával. A szép reményekre hivatott Hoffmann Győző, a budapesti áll. Verbóczy reálgimnázium VIII. osztályának jeles növendéke a Keszthely szomszédságában fekvő Gyenesdiáson töltötte a nyári szünidőt. Zavartalan örömben élvezte a nyarat s a sportkedvelő ifjú nagy kedvteléssel üzte a csónakázást és vitorlázást. Utjaira rendesen elkísérte hűséges pajtása, a tizenhat éves Prédli Lajos, a keszthelyi reálgimnázium VII. osztályos derék tanulója. Augusztus 28-ának délutánján is vitorlautra indultak ragyogó, derült időben, Rövid ideig tartózkodtak a vizen s már hazatérőben voltak, mikor az esti órákban hirtelen vihar lepte meg őket a szomszédos Vonyarevashegy magasságában, a parttól mintegy kétkilométernyi távolságban. Bár mindketten értettek a vitorlák kezeléséhez és jó uszók is voltak, mégsem tudtak megbirkózni a szél és a hullámok bős erejével. Gyors mentésről szó sem lehetett, mert a partról senki sem látta a két szerencsétlen ifjú rettenetes küzdelmét a tomboló elemekkel, de a közeli „mentő-állomás“ különben is híján van minden felszerelésnek. Mikor a gyilkos vihar elült, az aggódó hozzátartozók, barátok és ismerősök a hatóságok segítségével, mindent elkövettek felkutatásukra, fáradozásuk azonban hiábavaló volt. Csak harmadnapra vetették szárazra a hullámok a két holttestet Balatonberényben. Ugyanitt találták meg kevéssel előbb a gazdátlanul maradt vitorlás csónakot. A két ifjú lesújtóbalsorsa őszinte részvétet váltott ki mindenütt, ahol őket ismerték. A tizenhét éves Hoffmann Győző egyik disze volt intézetének s nemcsak a tanulmányokban vált ki tanuló társai közül, hanem több kitüntetéssel szerzett a középiskolai sportmérkőzéseken is. Szép tehetsége és példás szorgalma a legszebb jövővel kecsegtették, melyet bimbózásában tört ketté szomorú végzete. Temetése szeptember hó 3-án volt nagy részvét mellett a Farkasréti temető halottasházából. A halálban is hű barátját Gyenediáson helyezték örök nyugalomra. — A gyászbaborult szülők bánatában őszinte részvétet mi is osztozunk.

O. J.

Halálozás.

Buzgó munkatársunkat, *Téglássy* Ernő ipartestületi titkárt pótolhatatlan veszteség érte. Hőn szeretett ifjú felesége, *Téglássy* Ernőné, sz. *dicsőszentmártoni Major Anna Mária* hosszú, fájdalmas betegség után szeptember 9-én elhunyt. Szép, harmónikus, boldog életet szakított szét a halál rideg keze s őszinte együttérzéssel osztozunk munkatársunk és barátunk nagy bánatában. — Vajha együttérzésünk enyhítené vesztesége fölött érzett fájdalmát.

Klubhelyiséget

keres az Országos Rákóczi Szövetség, Bartha Miklós Társaság, a Magyar Nemzeti Irodalmi Társaság, a Magyar-Török Egyesület és a Bem Szövetség. Az ajánlatokat dr. Dajka András ny. rendőrkapitány (II., Filler ucca 52.) címére kéri.

Egy nagy Hungária pénzszekrény

teljesen jó állapotban eladó. Megtekinthető az ipartestület irodájában (V., Ferenc József tér 5.)

Aki az adóközösségbe akar belépni, szept. 25-éig írja alá a nyilatkozatot!

Budapesti Jégárusító

RT.

VII., NAGYDIÓFA UCCA 3. TELEFON: JÓZSEF 322-04.

**Szállít minden mennyiségben
vidékre is műjeget.**

HÜTTL TIVADAR

PORCELLÁNGYÁROS

Budapest, V., Dorottya ucca 14.

Telefon:
231-53.

Nagy választék porcellán kávéházi
és éttermi edényekből

**Gummicsövek, borszivattyúk,
pincegazdasági cikkek, rézcsapok,
dugók, söraparátok, szűrőcsapok,
alkatrészek, padlóolaj, szagtalan
legolcsóbban**

FÄRBER KÁROLY-nál

BUDAPEST, VIII., RÁKÓCZI ÚT 63.

a Keleti p. u. (Központi) mellett.

Telefon: József 441-24.

HERCEG WINDISCHGRÄTZ LAJOS borpincészei és Tokaj
Bortermelő Részvény-
Társaság

SÁROSPATAK TOKAJ BUDAFOK

Központi iroda: Budapest, IV., Váci ucca 27-33.

Telefon: 56-20.

Balaton partján, közvetlenül Balatonedericsen, alsó
fekete kastély 24 hold földdel, 12 szoba teljes berendezéssel,
melléképületek és épületekkel pensió céljára több évre
bérbeadó, esetleg eladó. Cím: Nemes Gyula, Balatonederics.

ELADÓ

Szolnok város belterületén egy igen jóforgalmú
vendéglő házzal együtt, gyönyörű nyári ker-
helyiséggel minden felszereléssel, jogfolytonos-
sággal, igen jutányos áron. Cím a kiadóban.

Főzőedény vásárlásnál kérje mindenütt a világ-
hírű szavatolt **tűz és saválló**

„SPHINX“-edényt

Főlerakat nagyban: **Holbik István** Bpest, Király u. 96.

VÁLYI JÓZSEF RÉZMŰVES
KUPFERSCHMIED

Budapest, VII, Nagydíófa ucca 9. — Telefon: J. 428-50.

Készít mindennemű pálinkafőző kazánokat, szállodai és ven-
dégliői vörösrézedényt, kávéházi konyhatűzhelyt, kávéfőző
edényt, mosó- és takaréktűzhely-üstöt, cukrászok, mézeska-
lácsosok részére szükséges tárgyakat. Javításokat és angol
ónnal való ónozásokat (cinezés) jutányosan eszközöl. Raktá-
ron tart mosóüstöket különféle nagyságban, vízmelegítőket,
asztaltűzhely-üstöket. — Tervek és költségvetések díjtalanul.

„THONET—MUNDUS“

EGYESÜLT MAGYAR HAJLITOTT FABUTOR-
GYÁRAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST

IV., VÁCI UCCA 11/a.

Hajlított fabutorok

kávéházak, vendéglők, szállodák számára,
közismerten legelsőrendű kivitelben.

SZENT ISTVÁN PORTER SÖR

A POLGÁRI SERFŐZDE

PÁRATLAN KÜLÖNLEGESSÉGE

Kiadja: a Bpesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestülete. Felelős kiadó: Kutassy Lajos.

Az új szikvízrendelefnek

2. és 15-ik §-a minden vendéglősnek megengedi, hogy szikvíz-szükségletét az általunk gyártott és a törvénynek megfelelő

„FROMMMER TANK“-kal

iparendelő nélkül készíthesse.

3 perc alatt tökéletesen kevert, csipős szikvizet készíthetünk, mely literenként kb. egy fillérbe kerül Szénsavat kölcsöntartányokban jutányosan szállítunk.

Több száz darab üzemben, többek között:

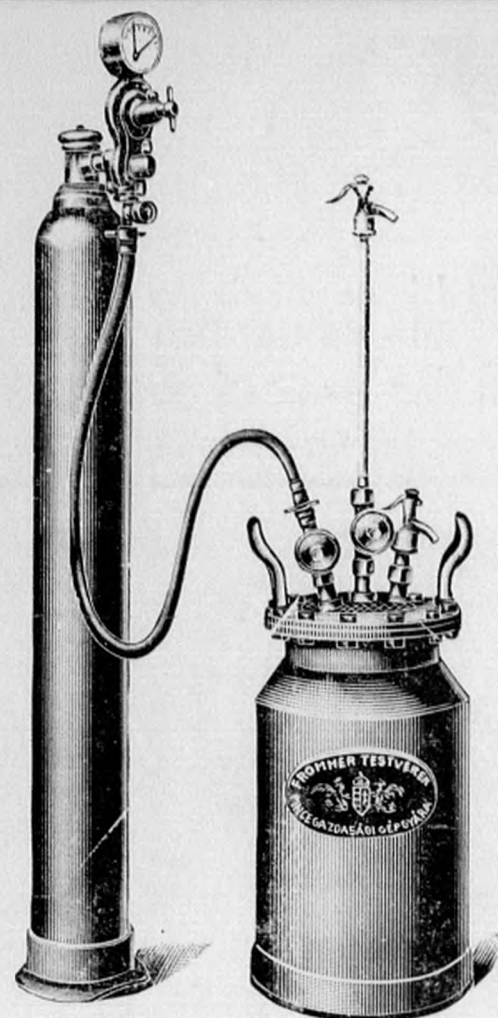
Gundel Károly vendéglőben,	Budapest,	Állatkert.
Spolarich rt.	„	Ferenciek tere.
Pilseni étterem	„	Vigadó tér.
Wagner Éttermek	„	Andrássy út.
	stb. stb.	

Gyártja:

FROMMMER **TESTVÉREK**

Pincegazdászati gépek gyára

Budapest, VI., Teréz körút 23.

A „FROMMMER-TANK“-töltés alatt a szénsavpalackkal összekötve. Töltés után a vezeték lecsavarható.

PALUGYAY borok és pezsgők

Pincészet: **BUDAFOK**

Telefon: József 336-72.

Közp. iroda: **Bpest, VI., Andrássy út 5.** Telefon: Teréz 212-83, Teréz 297-19.

SCHAUMBURG LIPPE HERCEGI

Palackborok VILLÁNY Pezsgők

V., BÉLA UCCA 8.

TELEFON: 152-80.

ifj. GRÜNWARD MÓR

BUDAPEST, V., FERENC JÓZSEF RAKPART 6.

Ferenc József-hid közelében. Telefonszám: József 361-49.

Legnagyobb választék üveg- és porcellánedényekben kávéházak, vendéglők és szállodák részére.

Ajánlja kiváló söreit:

Király sör
Kiviteli márciusi sör
Korona sör
Bajor sör
Dupla márciusi sör

DREHER ANTAL

SERFŐZDÉI RT.

BUDAPEST—KÖBÁNYA

Telefon: József 358—10 és József 358—11.

Különlegességek:

Exelsior fápsör
(sötét)

Szt. János sör
(világos v. sötét)

Carneval sör
(sötét)

Világhírű KRISTÁLYVIZ mindenütt kapható!

Megrendelhető: **Szent Lukácsfürdő Részvénytársaság Kristály Kutvállalatánál.** Telefon: 243-90.

Jászberényi Bortermelők Első Pinceszövetkezete mint Rt.

Sajáttermésű prima olcsó fajborait minden mennyiségben szállítja.

Megrendeléseket elfogad.

Merkantil-nyomda (Havas Ödön) Budapest, VIII., Hunyadi ucca 43.